

PROGRAM WIELOLETNI

„Senior-WIGOR”

na lata 2015-2020

Warszawa, ... marca 2015 r.

SPIS TREŚCI	strona
I. PODSTAWA OPRACOWANIA PROGRAMU	3
II. CELE PROGRAMU	5
III. OCENA SYTUACJI	6
IV. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	6
IV. 1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu	6
IV. 2. Przewidywane minimalne standardy placówek i poziom zatrudnienia pracowników	9
IV. 3. Zadania podmiotów uczestniczących w realizacji Programu	10
V. SPOSÓB WYBORU OFERT	12
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	14
VII. MONITORING PROGRAMU	15
VIII. NADZÓR NAD REALIZACJĄ PROGRAMU	16

I. PODSTAWA OPRACOWANIA PROGRAMU

Program „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020, zwany dalej „Programem”, zakłada wspieranie finansowe jednostek samorządu terytorialnego, zwanych dalej „jednostkami samorządu”, w zakresie realizacji zadań własnych określonych w art. 17 ust. 2 pkt 3, art. 19 pkt 11 oraz art. 21 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”.

Wsparcie dla jednostek samorządu z Programu będzie realizowane na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Program jest programem wieloletnim w rozumieniu art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”.

Jednostki samorządu po uzyskaniu dotacji w ramach Programu zgodnie z art. 25 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej mogą zlecić realizację zadania w ramach Programu podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, 1138 i 1146), zwanej dalej „ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Mogą także realizować zadanie na podstawie umowy o partnerstwo zgodnie z art. 5 ust. 1 z podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Program realizowany w latach 2015-2020 obejmie swoim zasięgiem wszystkie województwa. Udział jednostek samorządu w Programie ma charakter dobrowolny. Jednostki samorządu są zobowiązane do wykazania utrzymania trwałości realizacji zadania przez okres co najmniej 3 lat od dnia następującego po dniu zakończenia realizacji zadania w ramach Programu. W okresie kolejnych 3 lat jednostka samorządu jest zobowiązana do przedstawiania corocznych sprawozdań z kontynuacji realizacji zadania publicznego ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego.

Program stanowi uzupełnienie działań realizowanych w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.

W 2017 r. zakłada się rewizję Programu na podstawie doświadczeń z realizacji Programu w 2015 r. Wnioski z ewaluacji przeprowadzonej w I półroczu 2016 r. zostaną wykorzystane do modyfikacji założeń Programu w zakresie montażu finansowego, rozwiązań logistyczno-organizacyjnych dla nowo tworzonych i funkcjonujących placówek „Senior-WIGOR” w kolejnych latach obowiązywania Programu.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238.

Program będzie stanowił wykonanie rekomendacji zawartych w *Założeniach Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020*²⁾, zwłaszcza w obszarze usług opiekuńczych, edukacji oraz rozwoju sieci samopomocy. Rekomendacje zostały zawarte w:

Priorytecie 3. Rozwój usług społecznych i opiekuńczych dostosowanych do potrzeb osób starszych,

Cel 1. Rozwój usług społecznych dostosowanych do potrzeb oraz możliwości osób starszych, str. 19-20;

Cel 2. Zapewnienie odpowiedniej opieki nad osobami o ograniczonej samodzielności poprzez rozwój usług opiekuńczych, str. 20-21;

Cel 3. Opracowanie i wdrożenie systemu teleopieki oraz wykorzystanie innowacyjnych technologii w ułatwieniu organizacji opieki dla osób starszych, str. 21;

Cel 4. Stworzenie systemów wsparcia dla opiekunów nieformalnych, w szczególności na poziomie lokalnym, str. 21.

Program jest zgodny z horyzontem czasowym *Strategii Rozwoju Kraju 2020*, która jest oparta na scenariuszu stabilnego rozwoju. Powyższe zostało zawarte w treści przedmiotowego dokumentu w jego następujących częściach:

Obszar Strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna,

Cel III.1. Integracja społeczna, str. 144-146;

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych – kierunek interwencji, III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych oraz III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczeń usług publicznych, str. 150-156;

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, str. 156-158, III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów miejskich, str. 164-167.

Dodatkowo *Strategia Europa 2020*³⁾, która jest strategią rozwoju Unii Europejskiej, zakłada potrzebę stworzenia inteligentnej i zrównoważonej gospodarki, która sprzyja włączeniu społecznemu.

Do sytuacji osób starszych odnosi się w szczególności uwzględniony w tym dokumencie priorytet Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oraz inicjatywa flagowa *Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu*, w ramach których podejmowane są

²⁾ Uchwała nr 238 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie przyjęcia dokumentu *Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014–2020* (M.P. z 2014 r. poz. 118).

³⁾ COM(2010) 2020 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION EUROPE 2020 A strategy for smart, sustainable and inclusive growth.

zarówno działania zmierzające do zapobiegania dezintegracji społecznej, jak i promowania idei aktywnego starzenia się. Wskazane zagadnienia zostały zamieszczone na stronach nr 5 oraz nr 20 ww. dokumentu oraz na stronie nr 35 załącznika nr 1 do powyższego dokumentu.

II. CELE PROGRAMU

Celem strategicznym Programu jest wsparcie seniorów poprzez dofinansowanie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior-WIGOR”, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek samorządu, charakteryzujących się niskimi dochodami lub wysokim odsetkiem seniorów w populacji ogółem lub brakiem infrastruktury pomocy społecznej służącej do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych poza miejscem ich zamieszkania. Celem Programu jest w szczególności zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. W ramach Programu przewiduje się udostępnienie seniorom infrastruktury pozwalającej na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego⁴⁾.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego jednostek samorządu w zakresie realizacji zadań własnych określonych w art. 17 ust. 2 pkt 3, art. 19 pkt 11 oraz art. 21 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej,
- poprawy jakości życia seniorów,
- zapewnienia seniorom wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w tym wsparcia specjalistycznego,
- integracji społecznej środowiska seniorów, w tym rozwoju działań samopomocowych,
- zwiększenia zaangażowania seniorów w życie społeczności lokalnych.

⁴⁾ Inicjowanie współpracy placówek Programu z innymi inicjatywami na rzecz aktywizacji osób w środowisku lokalnym. Współpraca Dziennych Domów „Senior-WIGOR” z innymi inicjatywami na rzecz aktywizacji osób w środowisku lokalnym przez jednostki samorządu poprzez inicjowanie współpracy i łączenia inicjatyw lokalnych prowadziłoby do skutecznej aktywizacji seniorów oraz włączenia ich w życie społeczności lokalnych.

III. OCENA SYTUACJI

W Polsce od kilkunastu lat obserwowany jest proces zmiany struktury demograficznej, którego cechą jest rosnący udział osób starszych w populacji ogółem. Na koniec 2013 r. liczba ludności Polski wynosiła 38,5 mln osób. W 2013 r. odnotowano ubytek rzeczywistej ludności, w wysokości 0,01%, co oznacza, że na każde 10 tys. mieszkańców Polski ubyla 1 osoba.

Jednocześnie należy podkreślić, iż na skutek poprawiających się warunków życia, wydłuża się średnia długość życia Polaków. Według GUS przeciętny czas trwania życia w 2013 r. wynosił 73,1 lat dla mężczyzn, a dla kobiet 81,1 lat⁵⁾. Od 2000 roku przeciętny dalszy czas trwania życia w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet wzrósł o 3 lata.

Wydłużająca się przeciętna długość życia, przy jednoczesnym spadku liczby urodzeń, sprawia, że w perspektywie najbliższych dwudziestu kilku lat nastąpi gwałtowny proces starzenia się ludności.

Istotną konsekwencją demograficznego starzenia się społeczeństwa jest także coraz częstsze samotne zamieszkiwanie osób starszych, tzw. singularyzacja starości.

Przedstawione powyżej zjawiska oraz zmiany struktury demograficznej powodują, iż Polska stoi przed szeregiem wyzwań związanych z planowaniem i kształtowaniem polityki w obszarze aktywności społecznej osób starszych.

Wobec tego stanu rzeczy istotne jest, aby podjęto działania bezpośrednio skierowane do seniorów.

IV. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

IV. 1. ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY PROGRAMU

1. Program polegać będzie na wsparciu tworzenia Dziennych Domów „Senior-WIGOR” przez jednostki samorządu, których strategie rozwoju pomocy społecznej uwzględniają rozwój infrastruktury dla osób starszych lub w których brak jest innej infrastruktury pomocy społecznej tego typu.

Preferowane będą oferty na realizację zadania, które w zakresie realizacji obejmą gminy charakteryzujące się niskimi dochodami lub wysokim odsetkiem seniorów w populacji ogółem oraz brakiem infrastruktury pomocy społecznej służącej do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych poza miejscem ich zamieszkania.

⁵⁾ *Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2013 r.*, GUS, Warszawa 2014 r.

Jednostki samorządu po uzyskaniu dotacji w ramach Programu zgodnie z art. 25 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej mogą zlecić realizację zadania w ramach Programu podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Jednostki samorządu mogą także realizować zadanie w partnerstwie z podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Tworzenie placówki polegać będzie na adaptacji lub remoncie już istniejących obiektów albo ich części i realizacji usług w zakresie dostosowanym do potrzeb seniorów. Jednostka samorządu może wykorzystać pomieszczenia, które zostały zaadaptowane lub wyremontowane w ramach inwestycji finansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (zapewniając również spełnienie kryterium trwałości tej inwestycji).

2. Program umożliwi udzielenie wsparcia seniorom (nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) spełniającym warunki ustalone na podstawie art. 97 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej. Zasady funkcjonowania placówek oraz tryb kwalifikowania osób do uczestnictwa w działaniach realizowanych przez placówkę są oparte o przepisy ustawy o pomocy społecznej. Kryteria uczestnictwa seniorów oraz zakres działania placówek typu „Senior-WIGOR” określa jednostka samorządu, która jest beneficjentem Programu.

Za ogłoszenie o otwarciu placówki typu „Senior-WIGOR” oraz możliwości skorzystania z ich usług przez ostatecznych beneficjentów odpowiada jednostka samorządu, której zostało zleczone zadanie.

3. W ramach Programu podmioty mogą ubiegać się o uzyskanie środków finansowych przeznaczonych na:

- 1) jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie lub wyposażenie placówki w wysokości do 80% całkowitego kosztu realizacji zadania, które nie może być wyższe niż 250 tys. zł, z tym że wysokość środków finansowych z budżetu państwa przeznaczonych na adaptację pomieszczeń lub budynku nie może być wyższa niż 180 tys. zł, natomiast dodatkowo jednorazowa kwota dotacji przeznaczona na wyposażenie Dziennego Domu „Senior-WIGOR” nie może być wyższa niż 70 tys. zł;
- 2) zapewnienie funkcjonowania już istniejących placówek. Dofinansowaniu z budżetu państwa w każdym roku kalendarzowym, w trybie konkursowym mogą podlegać działania związane z bieżącym utrzymaniem placówki. Jednorazowo rocznie kwota dofinansowania na działalność bieżącą placówek uruchomionych w ramach Programu wynosić będzie nie więcej niż 1/3 faktycznego kosztu utrzymania każdego jednego

miejsca miesięcznie, jednak nie więcej niż 200 zł w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”.

Program zakłada dwa źródła finansowania na utworzenie i wyposażenie placówki (dotacja z Programu oraz środki własne jednostki samorządu uczestniczącej w Programie), natomiast na funkcjonowanie placówki mogą być przeznaczane dodatkowo środki pochodzące z odpłatności ponoszonej przez uczestników.

4. Za funkcjonowanie placówek oraz utrzymanie liczby miejsc, a także za dowożenie seniorów, w szczególności mających trudności w poruszaniu się, odpowiada jednostka samorządu. Koszty działania placówek są pokrywane ze środków Programu – nieprzekraczających 1/3 wartości zadania (miesięcznie: nie więcej niż 200 zł w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”) oraz w co najmniej 2/3 ze środków własnych jednostek samorządu, w tym środków pochodzących od beneficjentów ostatecznych (seniorów lub ich rodziny).

5. Jako środki własne jednostki samorządu mogą uwzględniać środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego stosownie do zapisów Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020.

6. Jednostka samorządu uwzględnia w ofercie na realizację zadania publicznego komplementarność z Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020 oraz strategią polityki społecznej dla województwa.

7. Zgodnie z art. 97 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej kryteria odpłatności przez seniora ustala jednostka samorządu. Dodatkowo jednostka samorządu określa zasady uczestnictwa seniorów w zajęciach oferowanych przez placówkę „Senior-WIGOR”. Do wzięcia udziału m.in. w zajęciach ruchowych (kinezyterapii), sportowo-rekreacyjnych i aktywizujących wymagane jest stosowne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w ww. zajęciach.

8. Od 2016 r. preferowane będą jednostki samorządu stosujące udział nie mniejszy niż 30% seniorów z przeciętnym miesięcznym dochodem do dyspozycji na 1 osobę w gospodarstwie domowym nieprzekraczającym 2-krotności kryterium dochodowego w pomocy społecznej. Integralną częścią oferty składanej przez jednostki samorządu jest diagnoza sytuacji demograficznej na jej terenie oraz stan zapotrzebowania na codzienne usługi opiekuńcze na jej terenie, z uwzględnieniem diagnozy stanu dochodów potencjalnych beneficjentów ostatecznych Programu.

9. W placówkach uruchamianych w ramach Programu nie mogą być tworzone miejsca całonocnego pobytu.

IV. 2. PRZEWIDYWANE MINIMALNE STANDARDY PLACÓWEK I POZIOM ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW

Placówka powinna być usytuowana w miejscu dostępnym dla seniorów z różnych lokalizacji jednostki samorządu. Minimalny standard warunków lokalowych dla Dziennego Domu „Senior-WIGOR” pozbawionego barier funkcjonalnych, powinien uwzględniać:

- 1 pomieszczenie ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła pełniące funkcję sali spotkań, jadalni, podłogi wykonane z materiałów antypoślizgowych,
- pomieszczenie lub pomieszczenia kuchenne lub aneks kuchenny, wyposażone w sprzęty, urządzenia i naczynia do przygotowania i spożycia posiłku przygotowanego przez seniorów,
- 1 pomieszczenie klubowe z biblioteczką i prasą, wyposażone w sprzęt RTV, komputer z dostępem do internetu, kanapy i fotele,
- 1 pomieszczenie do utrzymania lub zwiększenia aktywności ruchowej lub kinezyterapii wyposażone w podstawowy sprzęt, odpowiedni do potrzeb i sprawności seniorów (np. materace, leżanka, rotory, drabinki, drobny sprzęt do ćwiczeń indywidualnych itp.),
- pomieszczenie do odpoczynku z pięcioma miejscami do leżenia,
- 1 pomieszczenie do terapii indywidualnej lub poradnictwa rozumianego jako szeroko pojęta praca socjalna,
- pomieszczenie pełniące funkcję szatni dla seniorów i personelu z indywidualnymi szafkami,
- 1 łazienka wyposażona w 2 toalety (dla kobiet i mężczyzn), uchwyty przy toalecie, umywalkę i prysznic z krzeselkiem, uchwyty pod prysznicem,
- wydzielone miejsce w łazience na pralkę i odpowiednio wyposażone miejsce do prasowania,
- pokój pielęgniarstwa,
- plac z ogrodem.

Działalność bieżąca Dziennego Domu „Senior-WIGOR” polegać będzie na realizacji podstawowych usług mających na celu udzielanie pomocy w czynnościach dnia codziennego, na zapewnieniu minimum jednego posiłku, w szczególności gorącego, oraz innych usług wspomagających, dostosowanych do potrzeb seniorów.

Placówka działająca w formie Dziennego Domu „Senior-WIGOR” powinna zapewniać co najmniej 8-godzinną ofertę usług w dniach od poniedziałku do piątku.

Podstawowy zakres usług świadczonych przez Dzienny Dom „Senior-WIGOR” może obejmować w szczególności usługi:

- socjalne, w tym posiłek,
- edukacyjne,
- kulturalno-oświatowe,
- aktywności ruchowej lub kinezyterapii,
- sportowo-rekreacyjne,
- aktywizujące społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy),
- terapii zajęciowej.

Placówka „Senior-WIGOR” we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami może rozszerzyć ofertę na usługi świadczone poza swoją siedzibą.

Minimalny standard zatrudnienia w Dziennym Domu „Senior-WIGOR” wynosi co najmniej 1 pracownika na 15 seniorów oraz fizjoterapeutę lub pielęgniarkę lub ratownika medycznego lub psychoterapeutę lub dietetyka (w wymiarze czasu odpowiednim do potrzeb oraz preferencji placówki). W przypadku placówek o liczbie miejsc większej niż 15, a mniejszej niż 30 jednostka samorządu we współpracy z urzędem pracy może zaangażować stażystę.

Kwalifikacje pracowników i współpracowników do realizacji oferty usług w ramach Dziennego Domu „Senior-WIGOR” określa jednostka samorządu na terenie której działa placówka.

Zasoby rzeczowe, kadrowe oraz zakres oferty w placówkach „Senior-WIGOR” stanowi integralną część oceny oferty składanej przez jednostki samorządu w konkursie.

Standardy działania Dziennego Domu „Senior-WIGOR” zostaną określone przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej po dokonaniu ewaluacji przeprowadzonej w pierwszym półroczu 2016 r.

IV. 3. ZADANIA PODMIOTÓW UCZESTNICZĄCYCH W REALIZACJI PROGRAMU

1. Do zadań ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego należy:

- 1) opracowanie i opublikowanie corocznie ogłoszenia o konkursie ofert na wsparcie finansowe jednostek samorządu w zakresie tworzenia i prowadzenia Dziennych Domów „Senior-WIGOR”;
- 2) udzielanie informacji o zasadach Programu i warunkach konkursu, a także ich interpretacja;

- 3) dokonanie wyboru jednostek samorządu spośród ofert zakwalifikowanych przez wojewodów;
- 4) ogłoszenie wyników konkursu ofert;
- 5) podpisywanie umów z jednostkami samorządu o wsparcie finansowe jednostek samorządu w zakresie tworzenia i prowadzenia Dziennych Domów „Senior-WIGOR”, w oparciu o art. 150 ustawy o finansach publicznych;
- 6) przekazanie środków jednostkom samorządu;
- 7) analiza kwartalnych i rocznych sprawozdań z realizacji Programu;
- 8) rozliczenie dotacji;
- 9) kontrola nad realizacją Programu;
- 10) prowadzenie rejestru placówek typu Dzienny Dom „Senior-WIGOR”;
- 11) sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu, sporządzenie sprawozdania z realizacji programu za poprzedni rok budżetowy;
- 12) zbieranie informacji o ciągłości realizacji zadań wynikających z Programu.

2. Do zadań wojewody należy:

- 1) udzielanie informacji o zasadach Programu i warunkach konkursu;
- 2) przyjmowanie ofert o wsparcie finansowe jednostek samorządu w zakresie tworzenia i prowadzenia Dziennych Domów „Senior-WIGOR”;
- 3) dokonanie kwalifikacji ofert pod względem formalnym oraz wstępnym merytorycznym;
- 4) przekazanie zakwalifikowanych ofert do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej;
- 5) sporządzanie kwartalnych i rocznych informacji o sposobie realizacji Programu;
- 6) wykonywanie czynności kontrolnych w zakresie realizacji Programu w zakresie określonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 7) promowanie założeń Programu wśród jednostek samorządu gminy i powiatu oraz inicjowanie powstawania Dziennych Domów „Senior WIGOR”.

3. Do zadań organów wykonawczych jednostek samorządu (wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starosty, marszałka) realizujących Program należy:

- 1) złożenie oferty do właściwego wojewody:

- Wzór oferty oraz tryb ich składania określi minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w ogłoszeniu o konkursie,
- Jednostki samorządu mogą złożyć ofertę wspólną. Oferta wspólna będzie zawierać dodatkowe informacje o zadaniach w ramach realizacji zadania publicznego, które

wykonywać będą poszczególne jednostki samorządu zgodnie ze złożoną ofertą i kosztorysem oraz o solidarnej odpowiedzialności za wykonanie zadania,

– Jednostki samorządu mogą złożyć ofertę w partnerstwie z podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Oferta będzie zawierać dodatkowe informacje o zadaniach w ramach realizacji zadania publicznego, które będą wykonywać jednostki samorządu oraz poszczególni partnerzy zgodnie ze złożoną ofertą i kosztorysem. Za realizację i rozliczenie zadania odpowiada jednostka samorządu jako strona umowy o realizację zadania publicznego;

- 2) podpisanie umowy z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego o wsparcie finansowe jednostek samorządu w zakresie tworzenia i prowadzenia Dziennych Domów „Senior-WIGOR”, w oparciu o art. 150 ustawy o finansach publicznych;
- 3) realizacja zadań zgodnie z zawartymi umowami;
- 4) koordynowanie Programu na terenie jednostek samorządu;
- 5) rozliczenie otrzymanej dotacji oraz poddanie się kontroli zgodnie z umową w sprawie udzielania dotacji zawartej z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 6) przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego kwartalnych i rocznych sprawozdań z realizacji Programu.

V. SPOSÓB WYBORU OFERT

1. Środki finansowe będą przyznawane w oparciu o ogłoszony konkurs ofert, który zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronach internetowych wojewodów.
2. Szczegółowe wytyczne oraz zasady udzielania dotacji na realizację zadań w ramach Programu zostaną umieszczone w ogłoszeniu o konkursie.
3. O dotację na realizację zadań realizowanych w ramach Programu mogą ubiegać się jednostki samorządu.
4. Oferty konkursowe należy składać do wydziału polityki społecznej właściwego urzędu wojewódzkiego.
5. Wydziały polityki społecznej urzędów wojewódzkich dokonują oceny formalnej i wstępnej merytorycznej zgłoszonych do programu ofert konkursowych, biorąc pod

uwagę przedstawiony program działania na rzecz środowiska seniorów na terenie jednostki samorządu.

6. Przekazane przez wojewodów oferty konkursowe o dotację na realizację zadań, złożone w ramach Programu, zostaną poddane ocenie merytorycznej przez Komisję Konkursową do spraw opiniowania ofert złożonych w konkursie, powołaną przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
7. Komisja Konkursowa przedkłada ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego listę rankingową ofert do ostatecznej akceptacji.
8. Środki finansowe przyznawane będą przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w oparciu o umowę zawartą z podmiotem, którego oferta w ramach Programu została pozytywnie oceniona przez Komisję Konkursową, powołaną przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
9. Podmioty, które będą aplikowały o dotację na realizację zadań, zobowiązane są do spełnienia warunku posiadania finansowego wkładu własnego w wysokości nie mniejszej niż 20% całkowitego kosztu zadania.
 - Całkowity koszt zadania rozumiany jest jako: kwota dotacji (kwota dotacji na realizację zadania przyznawana przez MPiPS) + kwota wkładu własnego (finansowy wkład własny wnioskodawcy) = całkowity koszt zadania.
 - Nie jest możliwe wniesienie wkładu rzeczowego jako wkładu własnego w realizację zadania.
10. Złożenie oferty nie jest równoznaczne z przyznaniem dotacji we wnioskowanej wysokości.
11. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może zmniejszyć kwotę dotacji planowanej na realizację zadania w sytuacji ograniczonej kwoty środków w ustawie budżetowej na realizację tego zadania w danym roku.
12. Niewykorzystana kwota dotacji na realizację zadań podlegać będzie zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.
13. Dotacją na realizację zadań nie są objęte w szczególności:
 - 1) inwestycje związane z budową nowych obiektów przeznaczonych na placówki;
 - 2) zakup nieruchomości.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Program zakłada następującą konstrukcję finansową:

- a) jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie lub wyposażenie placówki w wysokości do 80% całkowitego kosztu realizacji zadania, które nie może być wyższe niż 250 tys. zł, z tym że wysokość środków finansowych z budżetu państwa przeznaczonych na adaptację pomieszczeń lub budynku nie może być wyższa niż 180 tys. zł, natomiast dodatkowo jednorazowa kwota dotacji przeznaczona na wyposażenie Dziennego Domu „Senior-WIGOR” nie może być wyższa niż 70 tys. zł,
- b) zapewnienie funkcjonowania już istniejących placówek. Dofinansowaniu z budżetu państwa w każdym roku kalendarzowym, w trybie konkursowym mogą podlegać działania związane z bieżącym utrzymaniem placówki. Jednorazowo rocznie kwota dofinansowania na działalność bieżącą placówek uruchomionych w ramach Programu wynosić będzie nie więcej niż 1/3 faktycznego kosztu utrzymania każdego jednego miejsca miesięcznie, jednak nie więcej niż 200 zł w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”. Wielkość środków finansowych określana będzie corocznie w ustawie budżetowej.

2. W 2015 r. realizacja Programu finansowana będzie w ramach środków ujętych w części 81 – Rezerwa ogólna w kwocie 5 mln zł i 83 – Rezerwy celowe, poz. 25 – Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej (w tym na pomoc dla cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wymagają wsparcia w związku z procesem integracji) oraz na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej w kwocie 25 mln zł. Począwszy od 2016 r. środki finansowe na realizację Programu planowane będą w rezerwie celowej w części 83 przeznaczonej na realizację programu wieloletniego „Senior-WIGOR”, co spowoduje zwiększenie wydatków budżetu państwa o 340 mln zł (z tego w 2016 r. – 40 mln zł, w 2017 r. – 60 mln zł, w 2018 r. – 80 mln zł, w 2019 r. – 80 mln zł, w 2020 r. – 80 mln zł).

3. Budżet Programu składa się z dwóch części – dotacje i środki techniczne.

W latach 2015-2020:

I część – dotacje: nie mniej niż 95% budżetu rocznego,

II część – środki techniczne: nie więcej niż 5% budżetu rocznego.

Program zakłada udział kosztów obsługi do 5% budżetu (środki techniczne). Środki techniczne zostaną przeznaczone na obsługę Programu (komponent konkursowy), wymianę dobrych praktyk oraz monitoring i ewaluację działania Programu w latach 2015-2020

z podziałem na środki do dyspozycji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, z których część – do 1,5% budżetu Programu zostanie przekazana do urzędów wojewódzkich w związku z realizacją części zadań w ramach Programu na poziomie wojewódzkim.

VII. MONITORING PROGRAMU

1. Kwartalne sprawozdanie z realizacji Programu na terenie jednostki samorządu przekazuje odpowiednio wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta lub marszałek ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.
2. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu na terenie jednostki samorządu przekazuje odpowiednio wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta lub marszałek ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego w terminie do dnia 10 lutego następnego roku.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w pkt 1 i 2, uwzględnia w szczególności następujące dane:
 - 1) rzeczywistą liczbę seniorów objętych wsparciem w ramach Programu;
 - 2) koszt realizacji zadania w ramach Programu - ogółem, w tym ze środków własnych i z dotacji budżetu państwa;
 - 3) liczbę utworzonych w ramach Programu placówek Dziennych Domów „Senior-WIGOR”;
 - 4) liczbę placówek, którym udzielono dotacji do działalności bieżącej;
 - 5) podmiot prowadzący:
 - a) samodzielnie jednostka samorządu,
 - b) inny podmiot;
 - 6) liczbę seniorów objętych poszczególnymi rodzajami usług:
 - a) socjalnymi,
 - b) edukacyjnymi,
 - c) kulturalno-oświatowymi,
 - d) sportowo-rekreacyjnymi,
 - e) aktywności ruchowej lub kinezyterapii,
 - f) aktywizującymi społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy),
 - g) terapii zajęciowej,
 - h) innymi.
4. Informacje, o których mowa w pkt 3 ppkt 1, 2, 4 i 5, są przekazywane w postaci elektronicznej.

5. Wyniki monitoringu Programu są przedstawiane Radzie ds. Polityki Senioralnej oraz Radzie Działalności Pożytku Publicznego co najmniej raz w każdym roku kalendarzowym obowiązywania Programu.

VIII. NADZÓR NAD REALIZACJĄ PROGRAMU

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego decyduje w drodze konkursowej o podziale środków w ramach Programu. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego składa Radzie Ministrów, w terminie do dnia 30 września każdego roku, sprawozdanie z realizacji Programu za poprzedni rok budżetowy wraz z rekomendacjami na kolejne lata obowiązywania Programu.

W uzasadnionych przypadkach minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może, w trakcie i po realizacji Programu, przeprowadzić jego kontrolę.